

V.E.O. φροντιστήριο	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (εφ' όλης της ύλης)
	ΜΑΘΗΤΗΣ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ΩΡΕΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ : «Πριν από ένα αγχώδες τέλος»

Καθώς το άγχος δεν είναι τίποτα περισσότερο παρά ένα συναίσθημα από το μέλλον ή μάλλον ένα συναίσθημα που προβλέπει το δυσοίωνα μέλλον, αντιλαμβάνεται κανείς τι περίπου συμβαίνει στον ανθρώπινο ψυχισμό, όταν το δυσοίωνα αυτό μέλλον επιβεβαιώνεται καθημερινά στο παρόν. Πρόκειται για μια «δικαίωση» του άγχους. Κάτι σαν να λέμε, δικαίως αγχωθήκαμε.

Με τον τρόπο αυτό, καθώς το άγχος και η εύλογη ανησυχία -για μια πιθανή απειλή- δικαιώνονται, ο άνθρωπος δεν έχει άλλη οδό διαφυγής παρά την δυσλειτουργική αποφυγή, την απόσυρση ή την διαφυγή σε λογής «καταφύγια». Η ιδιώτευση, η επιμελημένη και «φρόνιμη σύνεση» της αυτολογοκριμένης σιωπής ή η πρόσδεση σε διανοητικοποιημένες ιδεοληπτικές καταφυγές είναι η πολιτική έκφραση αυτής της ψυχολογικής πραγματικότητας. Μπορείς να «ποστάρεις», για παράδειγμα, δεκάδες φωτογραφίες με ανθισμένες μυγδαλιές στα κοινωνικά δίκτυα, μπορείς να «εξαφανίζεσαι από προσώπου γης» και να «χάνεσαι ρε σύντροφε», μπορείς να κάνεις και καμιά επαναστατική γυμναστική¹, καταγγέλλοντας ό,τι μοιάζει να αντιβαίνει την ιδεολογική σου περιγαράκωση, αλλά μπορούμε τώρα να καταλάβουμε ότι όλα αυτά δεν είναι τίποτα περισσότερο από την ανάγκη να διαφύγουμε του υπαρξιακού άγχους που δικαιώνεται όλο και πιο πολύ.

Ωστόσο υπάρχουν και γνωστικές αντιδράσεις καθώς γίνεται όλο και πιο εμφανής η αρνητική μας αυτο-αξιολόγηση. Σχεδόν δεν υπάρχει συζήτηση που να μην ξεκινά ή να μην τελειώνει με ένα «δεν είναι χώρα αυτή». Και αυτή η **αρνητική αυτο-αξιολόγηση της συλλογικότητας μας δεν μπορεί παρά να πυροδοτεί παραπέρα άγχος και ανησυχία**, καθώς τα προβλεπόμενα γεγονότα ορίζονται πλέον όλο και πιο πολύ απειλητικά και επικίνδυνα. Ένας ολόκληρος λαός πλημμυρισμένος με αγχώδη συναισθήματα και με την χειρότερη δυνατή εικόνα για την ίδια του την ύπαρξη, δεν μπορεί παρά να τροφοδοτεί έτι περαιτέρω² τον συλλογικό ψυχισμό με άγχος, ανησυχία και αβεβαιότητα σ' ένα αλληλοτροφοδοτούμενο φαύλο κύκλο. Μια ολόκληρη κοινωνία παγιδευμένη σε μια γενικευμένη αγχώδη διαταραχή, ανησυχεί για τα μελλοντικά γεγονότα, προβληματίζεται για την επάρκεια της να τα αντιμετωπίσει και καταλήγει σε μια διαρκή και **ακόρεστη** ανάγκη για επιβεβαίωση!

Σαν τα σκυλιά στα πειράματα των εξαρτημένων ανακλαστικών του Παβλόφ -που έτρεχαν τα σάλια τους στο άκουσμα ενός κουδουνιού που είχε ταυτιστεί με την ώρα του φαγητού, ακόμη και όταν η τροφή δεν εμφανίζονταν - ένας ολόκληρος λαός πλημμυρίζει με άγχος στο άκουσμα των

τηλεοπτικών δελτίων ειδήσεων ή των hoaxnews του διαδικτύου και στέκει ανήμπορος και «παγωμένος» μπροστά στην απειλή. Όπως ένα άτομο που είναι κλειδωμένο στο υπόγειο ενός ψυχοπαθή και υπομένει καθημερινά βασανιστήρια, έτσι και η συλλογική μας σιωπή-ανοχή μπορεί να εξηγηθεί μόνο από αυτήν την μαθημένη μας αγχώδη αναξιοότητα. Αυτό, δηλαδή, που κάποιος μας εκπαίδευσε να νιώθουμε αγχωμένοι και ανάξιοι.

Πρόκειται για το μοντέλο που μελέτησαν –διερευνώντας το παιδικό άγχος- οι Vasey&Dadds το 2001 ως «εκλυτικό γεγονός»³ που προδιαθέτει, ελκύει και ενισχύει την ανάπτυξη του άγχους και συνίσταται σε μια «επίκτητη αντίδραση σε ένα επαναλαμβανόμενο τραυματικό γεγονός». Δηλαδή, το τραύμα των μνημονίων και η συνεχής έκθεση του λαού μας σ' αυτό, προκάλεσε μια επίκτητη αγχώδη αντίδραση, συνοδευόμενη από μια βαθιά αίσθηση αναξιοότητας, ιδιαίτερα μετά την αποτυχία μιας ακόμη απόπειρας επούλωσης». Βεβαίως, πιθανόν προϋπήρξε μια μορφή προδιάθεσης, μια **ιδιότυπη** μορφή συλλογικής αναστολής, που «οικοδομήθηκε» στην μεταπολιτευτική περίοδο. Με άλλα λόγια, το πολιτικό σύστημα στην Ελλάδα έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του για να ενθαρρύνει τις συμπεριφορές αποφυγής, ενισχύοντας τα συναισθήματα αδυναμίας, φόβου και αναξιοότητας του Λαού, εμποδίζοντας τον να αναπτυχθεί με έναν τρόπο που θα ήταν αναγκαίος για να ξεπεραστούν οι φόβοι και να κατακτηθούν οι απαραίτητες ικανότητες στα πεδία της παραγωγής, της δημιουργικότητας, της πολιτικής συμμετοχής και της αληθινής κοινωνίας.

Στο κρίσιμο ερώτημα πως ανατρέπεται η κατάσταση αυτή, δεν έχει παρά να στραφεί στην αποδόμηση των παραγόντων αυτών που λειτουργούν αλληλεπιδραστικά σωρεύοντας άγχος, αναξιοότητα και εκ νέου, ως εκ τούτου, άγχος και αναξιοότητα. Χρειαζόμαστε, δηλαδή, την άρση των συμπεριφορών αποφυγής, την άρνηση των καταφυγίων και των διαφυγών μας, τον περιορισμό των γνωστικών προκαταλήψεων απέναντι σε κάθε είδους απειλή και την οριστική διακοπή της συνεχούς έκθεσης μας στο μνημονιακό τραύμα. Χρειαζόμαστε με άλλα λόγια, την ενθάρρυνση μιας γνήσιας πολιτικής συμμετοχής, την πραγματική επαφή με τις πραγματικές απειλές και την αποσαφήνιση της αντικειμενικής σοβαρότητας κάθε μιας, αλλά και την **απαλλαγή** από τα μνημόνια και τις τραυματικές συνεπαγωγές τους. **Η αποδόμηση αυτών των παραγόντων μπορεί να οδηγήσει στον ραγδαίο περιορισμό του μνημονιακού άγχους και της αρνητικής αυτο-εικόνας του ελληνικού συλλογικού.** Και αυτό είναι μάλλον ένα σοβαρό πολιτικο-κοινωνικό πρόταγμα⁴.

Σε αντίθετη περίπτωση, το καθοδικό αγχώδες σπινάλ που άνοιξε η μεταπολίτευση θα συναντηθεί βίαια με την εξάλειψη της ελληνικής ιδιαιτερότητας, αν υπήρξε ποτέ τέτοια. Έτσι κι αλλιώς, μάλλον είναι προτιμότερη μια κάποια αγχώδης αρχή παρά ένα δίχως τέλος άγχος, που κάποια στιγμή τελειώνει τελεσίδικα...

Αντώνης Ανδρουλιδάκης, 16 Μαρτίου 2018, “the Press Project”

1.επαναστατική γυμναστική= συμβολικές πράξεις αντίστασης χωρίς πρακτικό αντίκρουσμα

2.έτι περεταίρω =ακόμη περισσότερο

3 «εκλυτικό γεγονός»= το γεγονός που απελευθερώνει το άγχος, που το αποκαλύπτει.

4.πρόταγμα =προτεραιότητα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις).

(Μονάδες 25)

B1. Να αναπτύξετε σε 70-80 λέξεις το περιεχόμενο του ακόλουθου αποσπάσματος από το κείμενο: «η αρνητική αυτο-αξιολόγηση της συλλογικότητας μας δεν μπορεί παρά να πυροδοτεί παραπέρα άγχος και ανησυχία.».

(Μονάδες 10)

B2. α) Τι τρόπο/-ους ανάπτυξης χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στη τέταρτη («Σαν τα σκυλιά στα πειράματα... νιώθουμε αγχωμένοι και ανάξιοι.») και στη πέμπτη παράγραφο («Πρόκειται για το μοντέλο... της αληθινής κοινωνίας.») του κειμένου;

(Μονάδες 10)

B3.α) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις του κειμένου: περιχαράκωση, πυροδοτεί, ακόρεστη .

β) Να γράψετε από ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις του κειμένου: ιδιότυπη, απαλλαγή.

(Μονάδες 5)

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

B4. α) Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στη πρώτη και τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου;

β) Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης στην παρακάτω περίοδο και ύστερα να την μετατρέψετε στο αντίθετο είδος: « Η αποδόμηση αυτών των παραγόντων μπορεί να οδηγήσει στον ραγδαίο περιορισμό του μνημονιακού άγχους και της αρνητικής αυτο-εικόνας του ελληνικού συλλογικού.»

(Μονάδες 10)

Γ. Ποιό πιστεύετε πως είναι οι λόγοι για τους οποίους ο πολίτης βυθίζεται στην αδράνεια και περιορίζεται σε ρόλο παρατηρητή των εξελίξεων; Πώς μπορεί να επιτευχθεί η κινητοποίησή του και η συνειδητοποίηση του ρόλου του σε μία δημοκρατική κοινωνία; Να καταγράψετε τις ιδέες σας σε ένα αποδεικτικό δοκίμιο 500-600 λέξεων.

(Μονάδες 40)

